

Meddelandeblad

Nr 7/2024

Uppgifter för beräkning av avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen år 2025

Flera av de belopp som används för att beräkna avgifter inom äldre- och funktionshinderomsorgen är enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, knutna till prisbasbeloppet. I detta meddelandeblad redovisar Socialstyrelsen några av de belopp som kan användas för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

Prisbasbeloppet 2025

För år 2025 är prisbasbeloppet 58 800 kronor.

Högekostnadsskyddet enligt 8 kap. 5 § SoL

Avgiften för hemtjänst, dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård och förbrukningsartiklar får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5392 gånger prisbasbeloppet. **För år 2025 motsvarar det 2 642 kr per månad.**

Avgiften för bostad i särskilt boende, som inte omfattas av hyreslagen, får per månad uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 gånger prisbasbeloppet. **För år 2025 motsvarar det 2 714 kr per månad.**

Minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL

Det minimibelopp som gäller för ensamstående ska, om inte annat följer av 8 kap. 8 § SoL, alltid utgöra per månad, lägst en tolfedel av 1,4789 gånger prisbasbeloppet. **För år 2025 motsvarar det 7 247 kronor per månad.**

Minimibeloppet för var och en av sammanlevande makar och sambor ska utgöra lägst en tolfedel av 1,2066 gånger prisbasbeloppet. **För år 2025 motsvarar det 5 912,30 kr per månad.**

Enligt förarbetena till socialtjänstlagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, dvs. personer under 61 år, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 %.¹

Individuell prövning av minimibeloppet

Enligt 8 kap. 8 § första stycket SoL ska en kommun höja minimibeloppet i skäligen omfattning om den enskilde på grund av särskilda omständigheter varaktigt har behov av ett inte oväsentligt högre belopp än det som anges i 8 kap. 7 § SoL. Eftersom en person kan ha faktiska kostnader som överstiger minimibeloppet enligt 8 kap. 7 § SoL så kan ett höjt minimibelopp fastställas efter en individuell prövning. Kostnader som kan beaktas är t.ex. fördyrade kostnader för resor, för viss typ av kost, för underhåll av barn, för god man eller förvaltare, eller merkostnader på grund av funktionsnedsättning. Kommunen bör godta den faktiska merkostnaden om den inte är oskäligt hög.²

Kommunen får även i vissa fall minska minimibeloppet enligt 8 kap. 8 § andra stycket SoL. Om kostnadsposten som föranleder minskningen ingår i Konsumentverkets beräkningar för hushållsbudget så bör minskningen baseras på deras beräkningar.³

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader

Konsumentverket gör årliga beräkningar av referensvärden för levnadskostnader. Levnadskostnaderna omfattar varor och tjänster som ett hushåll vanligen behöver för att klara vardagens behov. Dessa beräkningar bör enligt förarbetena ligga till grund för vissa av de kostnadsposter som

¹ Jfr proposition 2000/01:149 Avgifter inom äldre och handikappomsorg s. 41.

² Jfr prop. 2000/01:149 s. 59.

³ Prop. 2000/01:149 s. 40–41.

minimibeloppet ska täcka.⁴ I detta meddelandeblad redovisar vi Konsumentverkets beräkningar för år 2025. (Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad år 2025, se tabell).

På Konsumentverkets hemsida finns mer information om beräkningarna och de olika utgiftsposterna, läs mer här: <https://www.konsumentverket.se/om-konsumentverket/var-verksamhet/privatekonomi/kostnadsberakningar/>. Här finns framräknade belopp för 2025: <https://publikationer.konsumentverket.se/privatekonomi/koll-pa-pengarna>.

Konsumentverkets referensvärden för levnadskostnader per månad år 2025

Livsmedelskostnader	6-11 mån	1 år	2-5 år	6-9 år	10-13 år	14-17 år	18-30 år	31-60 år	61-74 år	75 år -
All mat lagas hemma	1 050	1 210	1 610	2 390	3 000	3 610	3 960	3 730	3 350	*
... förutom lunch på vardagar	710	910	1 240	1 830	2 300	2 770	3 040	2 860	2 570	*

Individuella kostnader	0 år	1-3 år	4-6 år	7-10 år	11-14 år	15-17 år	18-25 år	26-49 år	50-64 år	65 år-
Kläder och skor	1 050	1 030	1 140	1 110	990	930	850	800	770	700
Fritid och lek	120	240	410	430	400	510	610	590	580	550
Mobiltelefon **				70	70	120	120	120	100	100
Personlig hygien ***	500	650	170	170	350	550	560	580	570	480
Barn- och ungdomsförsäkring	220	220	220	220	220	220				
Övrig barnutrustning	980	530	20	20						
Summa	2 870	2 670	1 960	2 020	2 030	2 330	2 140	2 090	2 020	1 830

⁴ Prop. 2000/01:149 s. 39-40.

Hushållsgemensamma kostnader	1 pers	2 pers	3 pers	4 pers	5 pers	6 pers	7 pers
Förbrukningsvaror	150	200	300	360	440	490	550
Hemutrustning	920	1 030	1 310	1 570	1 790	1 960	2 070
Internet- och mobilabonnemang ****	970	1 190	1 410	1 620	1 840	2 060	2 280
Övriga medietjänster	630	680	710	710	710	710	830
Hushållsel	380	510	670	830	960	1 090	1 220
Vatten och avlopp	200	390	590	790	980	1 180	1 380
Hemförsäkring	150	170	200	250	290	330	340
Summa	3 400	4 170	5 190	6 130	7 010	7 820	8 670

* Matkostnaden beräknas med hjälp av de nordiska näringsrekommendationerna (NNR 2012) som visar dagsbehovet av energi och näring för olika åldersgrupper. Det rekommenderade dagsbehovet av energi sträcker sig endast upp till 74 år. Konsumentverket kan därför inte presentera några matkostnader från 75 år och uppåt.

** Gäller för barn från 8 år.

*** För 18–23 åringar ska kostnaden minskas med 35 kr/månad på grund av fri tandvård.

**** Här ingår familjeabonnemang för mobiltelefon. För hushåll som har barn under 8 år ska kostnaden minskas med 219 kr per månad.

Merkostnad för mat vid fastställande av förbehållsbelopp

De schabloniserade kostnaderna för kost som ingår i minimibeloppet är framräknade för personer som är 61 år och äldre.⁵ Eftersom personer som är under 61 år normalt konsumerar mer livsmedel och därmed också har en högre kostnad för livsmedel ska kommunerna ta hänsyn till denna merkostnad. Det innebär även att yngre personer med funktionsnedsättning bör få ett högre belopp för livsmedelskostnaden än äldre personer. Vägledande för beräkningen av denna kostnad bör vara Konsumentverkets beräkning av livsmedelskostnader för olika åldersgrupper.⁶

På samma sätt som för yngre personer med funktionsnedsättning kan kommunen behöva höja minimibeloppet för personer som är 61 år och äldre om de har varaktiga merkostnader till ett inte oväsentligt högre belopp för livsmedel.⁷ Det innebär att det i vissa fall kan finnas anledning att höja minimibeloppet på grund av en merkostnad för mat även för personer som lagar sin mat själva och inte enbart för dem som betalar mat från hemtjänsten.

⁵ Prop. 2000/01:149 s. 39.

⁶ Prop. 2000/01:149 s. 41.

⁷ Prop. 2000/01:149 s. 59.

Minimibeloppet kan behöva höjas om den enskilde har merkostnader för livsmedel, t.ex. på grund av att denne köper viss kost via hemtjänsten i ordinärt eller i särskilt boende eller dagverksamheten. Den faktiska merkostnaden bör godtas om den inte är oskäligt hög.⁸ Om kost ingår i avgiften har kommunen rätt att minska den enskildes minimibelopp.⁹

⁸ Prop. 2000/01:149 s. 59.

⁹ Prop. 2000/01:149 s. 41.

Denna information (artikelnr 2024-11-9347) kan laddas ner från
socialstyrelsen.se/publikationer.